

חמוטל בר-יוסף

לילה, בוקר

שירים ותרגומים

תוכן העניינים

שירים

מתנה

שלושה שירי שלום

שיר אביב

שני בתים מרובעים

בואו ילדים

יבואו

תיקון

הנה הגיע הבוקר

יקיצה

אם תעמוד על ההר

ראה

כמו העלה

שמועה

נגד החושך

אל הגבר

שיר אהבה

למה אמרתי לך

סוסה

שני שירי נערה

תלות

מגלשה

מחרשה

שלחן כחול

החיוך הבוקע בקושי

שירי הזדקנות:

א. הרבה יותר דלילים

ב. אוך, נעלמו המשקפים

ג. כמה מעיקים

ד. הכל תמצצי

ה. דיוקן

ו. סיני זקן

ז. לא, האלים אינם זקוקים

ח. יופי

ט. מרוח

מהרמה שלך

הצעת עבודה

תרגומים

א' פושקין	זקן
א' פושקין	אכן, הייתי מאשר
א' פושקין	משאלה
א' פושקין	זמר
א' פושקין	לא צר לי עליכן
א' פושקין	לדורידה
א' פושקין	התסלחי לי על הדמיונות
א' פושקין	שטן
א' פושקין	ל***
ש' בודלר	התחלפויות
פ' ורלן	המצוקה
פ' ורלן	פזמון סתו
פ' ורלן	אמנות השירה
פ' ורלן	רפיון
ס' מלרמה	משב של ים
ס' מלרמה	לחיים
א' אחמטובה	שיר הפגישה האחרונה

מתנה

נדלקת מיפיו של עלה גפן ירק מכה ארגמן
רציתי להביא לך אותו במתנה
כהוכחה לאפשרות של יפי
גם במחלה.

ושאלתי מדוע נבצר מטבע האדם
להיות מפאר כעלה הגפן
באשר הוא מזדקן
או חולה.

עלה הגפן שתק, לא מגלה,
מכסה את מבטו הנעלב של הגויסס.

שְׁלוֹשָׁה שִׁירֵי שְׁלוֹם

א.

הֵנָּה מְחַפֵּשׂ

מְנוּחַ לְכָף רַגְלוֹ:

עֲלֵה זֵית מִתְיַבֵּשׁ בְּפִיו.

בְּחִלּוּמָם

צוֹהֲלִים סוֹסֵי הַקָּרֶב:

חִילִים רוֹקְדִים

אֶת רִקּוּד הַשְּׁלוֹם.

הַחֲתוּל מְגִרְגֵּר בְּשִׁנָּתוֹ

שִׁמְחָ:

כָּל הַנֶּשֶׁק נִזְרָק לָיִם.

הַתִּינוּק צוֹבֵט

אֶת הַקֶּשֶׁת בְּעֵנָיו:

הַשְּׁחֹר וְהָאָדָם נִמְחָקוּ.

ב.

כָּל הַשְּׂאֵלָה הִיא פְּשׁוּטָה:

הָאֵם אֶתָּה מוֹכֵן לְקִנּוּת מִמּוֹכֵר

שִׁירְמָה אוֹתָךְ, אִם רַק יוּכַל לְצֹאת מִזֶּה בְּשְׁלוֹם?

הָאֵם אֶתָּה מוֹכֵן לְקִנּוּת מִמּוֹכֵר שְׂיוֹדֵעַ

שִׁתְרָמָה אוֹתוֹ, אִם רַק תּוּכַל לְצֹאת מִזֶּה בְּשְׁלוֹם?

הָאֵם אֶתָּה מוֹכֵן לְחִיּוֹת כָּךְ, בְּשְׁלוֹם,

עִם הַכֶּלֶב, עִם הַיֶּלֶד, עִם הָאֵהָבָה?

ג.

ההופכי במח חצים
לחוט נתון

הוא ימחק קצקוע
כואב מהזרוע

הוא יטפף
על מתחרתי הרוח
שלום

ומחלה
על לשונות הרע.

שִׁיר אָבִיב

זֶה הָאָבִיב שְׁלָנוּ
מִחֲלִיף רוּחוֹת חֲמָסִין בְּמִלְקוֹשׁ צֶעֱקָנִי
וְשִׁמֶשׁ כְּמִכְסֵּה שֶׁל פִּחִית שְׁמוּרִים
מִתְנוֹצָצֶת שְׁטוּחָה,
מִזִּלָּה זָעָה וּפִצְעֵי בְּגָרוֹת.

זֶה הָאָבִיב שְׁלָנוּ
מִשְׁאִיר עֲרֵמוֹת שֶׁל מְלָבוּשִׁים עַל הָרִצְפָּה
נוֹשֵׁף עֲנָנֵי אָבֶק וְצִפְרֵי נֹד
חוֹטֵף נְגִיסָה מִהַבְּשָׁר הַחַי
טוֹרֵק אֶת הַדֵּלֶת וְנִנְעָלָם.

שְׁנֵי בָתִּים מְרַבְּעִים

תְּבִיט: הַבֵּית בּוֹעֵר.

תִּכְנֹס אֶל תּוֹכוֹ. תִּשְׁאַר.

אֶתָּה חִי. אֶל תִּשְׁאַל אֵיךְ.

בּוֹעֵר עִם הָאֵשׁ תִּתְהַלֵּךְ.

הִנֵּה כָּל הַבֵּית רֵיק מִרְהוּט:

קִיר קֵר. תִּרְיֹס שְׁחֹר.

בֵּין סְדָקִיו שֶׁבֶר שֶׁמֶשׁ יַחְדָּר,

חוּט כֶּסֶף יָשׁוּן, יְדִידוֹת.

בואו, ילדים

בואו, ילדים שותקים,
ונדבר בגנותם של המתים:

עריצים הם

עריקים הם

שודדים הם

בודדים הם

מוזרים הם

אכזרים הם.

בואו נטהר את המתים
ונניח להם להתפורר.

יב'או

יב'או, יב'או הנצבות בנִגָה,
פורשות זֶנֶב טֹס
מהלכות נטויות גֶרוֹן
על חֶבֶל הקפיצה שֶׁל האֶפֶק,
יחליקו אֶל חִיקָן מותשות
במגלשת הפֶּשֶׁק שֶׁל רגלי המִנְצָח,
יתפגרו בְּעֵינֶיךָ
המתקשות לִחְיֶיךָ.

תקון

המתיקות של תאנה מבקעת ושל תות מעונך
והדביקות המתוקה של תמרים כתמים, מקמטים,
ואפלו המתיקות של שברי חרובים
קטומים ועקומים –
כלם היו בקצה הקיץ הפרוס, הקרוע.
לכן תקומי. בחשך. בכאבים.
תגידי מתיקות, כמו נגון.
תעשי לקצה הקיץ תקון.

*

הִנֵּה הַגִּיעַ הַבֶּקֶר.
הַשָּׁמַיִם נִדְהָמִים
מִהַשְׁמֶשׁ, מֵאוֹר
כְּמוֹהוּ לֹא רָאוּ
גָדוֹל הוּא יוֹתֵר
מֵהֵם הַגָּדוֹל.

הִנֵּה בָּא אוֹר הַשָּׁמֶשׁ .
כְּמוֹהוּ לֹא רָאִינוּ.
רְחוּם מְגַשֵּׁם עַל סְלָעִים
וּמִבֶּן-עֲשִׂירִים
שָׁאֵת יְרוּשָׁתוֹ נָתַן בְּסֶתֶר.

הִנֵּה הָאוֹר שֶׁל הַבֶּקֶר.
מַחְבֵּק הוּא בְּגִלְמָתוֹ אֶת הָרְאוּי
וְאֶת הַלֹּא-רְאוּי לְעִיגִינוּ
בְּלִילָה.

יְקִיצָה

כְּשֶׁהִקִּיצוּתִי אַחֲרֵי הַקָּץ
הַסִּלְעִים הָיוּ אֲבָק אֶפֶר-לָבֶן שֶׁל מֶלֶךְ,
וְכֻלָּבִי מֶלֶךְ פִּצְחוּ עֲצָמוֹת שֶׁל יוֹנִים.
אֲזִי רָאִיתִי גּוֹזֵל שֶׁל צֶפּוֹר אַחַת נִכְחָדָה
נִחְבֵּט בְּאֹוִיר
כְּנִפְיוּ מְרֻטָּוֹת כְּלֶהְבוֹת בְּרוּחַ
פוֹרְשׁוֹת מְנִיפֹת צְבָעִים
רִגְלָיו הַדְּקוֹת נִתְקָוֹת לְרֹאשׁוֹנָה מַעַל יָם-הַמֶּלֶךְ.

*

אם תַּעֲמֹד עַל הָהָר
וְתִשָּׂא לָמָּה?
אם תּוֹשִׁיט אֶל הָהָרִים אֶת יָדְךָ
זָמַן אֶרֶץ.
זָמַן אֶרֶץ תַּחֲכָה לַתְּשׁוּבָה
בְּלִי לְזוּז.
רַק הַדְּמָעוֹת נִגְרוֹת.

אִז תָּבוֹא צָפוֹר זְעִירָה
קִנְיָה-קֶשׁ לָהּ מְשׁוּט בְּשָׂמִים
וְתִשָּׁב בְּכַפֶּךָ.
קִנְיָה-קֶשׁ בְּכַפֶּךָ הִיא תִּנְיָח
וְתִטִּיל בָּהּ בִּיצָה.

עֲמֹד שָׁם עַל הָר בַּמִּדְבָּר
עֲמֹד בַּחֲמָה וּבִקְוֹ
זָמַן אֶרֶץ מְאֹד.

אֵל תִּזְוֹז
עַד שִׁיבְקֶע בְּכַפֶּךָ
גּוֹזֵל רֶךְ, מִבֶּקֶשׁ רַחֲמִים.

רָאָה

רָאָה אֵיךְ הַכֹּל נִשָּׂא עִם רוּחַ הַיּוֹם
הַכֹּל נֶאֱחָז וְתִלּוּי בְּתוֹךְ הָרוּחַ הַיּוֹם:
הַבָּשָׂר תִּלּוּי בְּנִשְׁמָה
וְהַנִּשְׁמָה תִּלּוּיָהּ בְּאֵוִיר
וְהָאֵוִיר תִּלּוּי בְּשָׂמִים
נֶאֱחָז בְּזֵרוּעַ הָאוֹר.

רָאָה, בְּעֵמֶק הַתְּפוּז מִתְעַגֵּל הַפְּרִי.
בְּרַחֲמֵם שֶׁל הַיִּלְדָּה יֵשׁ יֶלֶד.

*

כְּמוֹ הָעֵלָה הַזֶּה, הַגְבוּהַ
שֶׁהַשָּׁמַשׁ עוֹשֶׂה אוֹתוֹ שָׁקוֹף לְגַמְרִי
כְּשֶׁהִיא עוֹבְרַת אֶת כָּלוּ
וְיוֹצֵאת מִצַּד הַיָּל.
כְּמוֹ הָעֵלָה הַזֶּה, הַמְטִיף מֵרֵב זֶהֱר
שֶׁלֹא מִפְסִיק לְנִצָּנֵץ בְּשָׁמַיִם
שֶׁאֵינָנו חֲדָל.
גַּם בְּגַל הָעֵפֶר הָאֶפֶל הַזֶּה תִּזְכֹּר
שֶׁכְּמוֹ הָעֵלָה הַזֶּה בָּאוֹר

שְׁמוּעָה

עֲכָשׁוּ הָאוֹר שָׁב וּמִנָּשִׁים אוֹתִי
מִחֲמַם אֶת הַחֲלָקִים הַכְּחָלִים שֶׁל הַלֵּב,
מִגִּיעַ עַד אֲצַבְעוֹת הָרַגְלִים
שֶׁפָּכַר הַתְּרַחֲקוֹ מֵאֵד מֵהִיכָלֶת לְאַהֲב.

עֲכָשׁוּ הָאוֹר מִנָּשִׁים אוֹתִי בְּשְׁמוּעָה
חֲדָשָׁה בְּדִבְרֵי אֱהָבָה
עוֹשָׂה אוֹתִי אֶהִיל זְכוּכִית וְרוֹדָה
עַד לַתְּנוּךְ הָאֵזֶן, עַד צִפְרֵן הָאֲצָבַע הַקָּטָנָה.

נגד הח'שך

א

לפני השנה

כשהמחשבה להקבר חיים באדמה
לאור הנר לאור הנר
נעשית מוחשית יותר מפרורי הח'שך
על הפה ועל האף

גופי מגשש אז אל מקל השקד הרך
המאדים ומתחזק לפרח בכף ידי.
מקל שקד! מקל שקד!
שקוף ומתוק תרנגול הסכריה
קורא לי
לעוף אל הארץ החמה.

ב

"להקבר חיים באדמה לאור הנר" -
עם השורה הזאת אני לא מסתדר:
למה להקבר חיים, ועוד לאור הנר?
"קנקנים ונקניקים ענקיים סדר" -
זאת שורה טובה, אני אומר,
ובמיוחד עם חרדל. זה חשוב ביותר:
שיהיה דיז'ון, לא שום חרדל אחר.

אל הגבר

1.

הרי אל חיקך

מתחככות מחשבותי

כמו עדר סוסות

אל קיר הארנה, בקיץ.

2.

הוֹי גִּבּוֹר הָאֶמֶת הִיִּהְלַמִּית!

מָתִי תִמְצָא אִשָּׁה יָפָה

שֶׁתִּהְיֶה רְאוּיָה

לְשֹׁקֵר נִלְהֵג מִפִּיךָ?

.3

הִרִי אֲנִי עָלֶיךָ

תָּמִיד

כְּמוֹ פֶּרֶךְ שְׁחוּר

מְקַעֵקַע עַל הַשָּׂד הַשְּׂמָאֲלִי

שֶׁל נְעֵרָה עֹנֵרֶת.

מִתַּחַת לַחֲלָצָה שְׁלֹךְ

אֲנִי מִפְּרָפְרֶת.

שִׁיר אֶהְבֶּה

אֶבְחַר בְּךָ, קִמְקוּם חֲרוּם-אֶף
שְׁבוּר פֶּה, שְׁבוּר שֵׁם, וּפְתָאֵם
שׁוֹרֵק בְּקוֹלִי קוֹלוֹת:
שׁוּרוֹ, אֲנִי שָׁר!

אֲשִׁים בְּךָ פֶּרַח, גִּבֹּר מִצְחִיק
וְחִמוּד שְׁאִין לוֹ מֶה לְהַצִּיעַ
מִלֶּבֶד שֶׁן קִדְמִית שְׁחוּרָה
וּבְדִיחוֹת מִתּוֹצֵרֶת עֲצָמִית.

אֲנִשֵּׁק אֶת עֵינֶיךָ, הַיֵּלֶד הַיָּפֶה שֶׁל אִמָּא
שֶׁקֶבֶל מִמָּנָה אֶת הַסְטִירָה הָרֵאשׁוֹנָה.

*

למה אמרתי לך שרצוני בחיים של שתפוח,
האשמתי אותך שאינך מבין מה זאת ידידות.

והרי יותר מכל רציתי
שכאשר אחבק את ברקך
תאחז את כתפי
ובגדים רועדות
תסיר מראשי את המטפחת.

סוּסָה

הִיָּתָה לִי בִּבְטָן סוּסָה שְׁחוּרָה שְׁעוּרָה רוֹטֵט,

דוֹהֶרֶת בְּחֻכְמָה, דוֹאָה,

מִתְחַרָּה עִם הַכּוֹכָבִים בְּשָׁמַיִם.

לָמָּה מִהֲרֵתִי לָלֶדֶת גֶּפֶל וְרֹד?

בְּשָׁמַיִם, עִם הַכּוֹכָבִים,

הַחֻכְמָה פּוֹסַעַת לְמִקּוֹמָה הַנָּכוֹן

רְחוּקָה

כְּמוֹ הָאוֹר.

שְׁנֵי שִׁירֵי נַעֲרָה

א.

מְלֹאתִי. הַיּוֹם מוֹלִיד מִימּוֹ לַחוּף גָּלִים
גָּלִים. אָבֵל אֲנִי
לֹא עוֹד אֶפְשִׁי אֶת הַלְטוֹף וְהַחֲבוּב.
מִבֵּא וְשִׁב
נִקְעָה נֶפֶשִׁי.
עִם כָּל אֶחָד מֵאוֹהֲבֵי אֲנִי סוֹחֶרֶת וּמוֹכֶרֶת בְּלִשׁוֹן אִמּוֹ
בְּשִׁבְעַת לְשׁוֹנוֹת דְּבַרְתִּי אֶהְבֶּה כָּמוֹ.

רוֹצָה אֲנִי לְרַקֵּד עַל מַסְמְרִים וּלְכַרְכֵּר עַל אֵשׁ,
לְצַעֵק לְצוּחַ וּלְצַבֵּט מֵתוֹק מֵתוֹק
בְּבִית גַּם בַּחוּץ גַּם לְעֵינַי הָעַם
כַּמְרַכֶּבֶה יְרוּצוֹ גִּלְגְּלֵי עֵינַי
עַל פְּנֵי תְהוֹם
שָׁעַר רֹאשִׁי מֵתוּחַ עַל כְּנוֹר הַנְּשֻׁמוֹת
הָרוּחַ בּוֹ מִכָּה וְשָׁר
שִׁירִילוֹם שִׁירִילוֹם
אֲנִשׁוֹף
אֲשִׁם.

ב.

לֹא יָדַעְתִּי מֵאֵין זֶה יְבֹאוּ הָרְהוּרִי.
כְּשֶׁעֲנַנִּים פּוֹשְׁטִים צוּרָה עַל הַשָּׁמַיִם
וְשׁוֹכְחִים לְלִבָּשׁ
יְבֹאוּ הָרְהוּרִי עַל קִצּוֹת אֲצַבְּעוֹתָם.
אִי-מִי צָבַע חֵלֹם בְּתוֹךְ עֵינַי.
הַשֶּׁמֶשׁ אֲדַמָּה מֵאֵד בְּפִאֲתֵי רִקִּיעַ.
מְנוּחָתִי חֲמִיקָה פְתָאִם.
הַדְּמִדוּמִים עָטוּ קְטִיפָה סִגְלָה בְּהָה.
מְלֹאתִי שִׁיר, וְהוּא עֵדִין לֹא נוֹלָד.
מְלֹאתִי אֶהְבֶּה, וְלֹא אֲדַע לְמִי.

תּלוֹת

לשׁוֹר הָיוּ עֵינַיִם עֲגֻלוֹת שֶׁל צָפוֹר.
נִתְּלִיתִי עַל בֶּטֶנוֹ בְּרִגְלֵי וּבִידֵי
וְחִפִּיתִי לְהִגֵּעַ שְׁאֲתָעוּפִף,
אֲבָל הַשׁוֹר לָעַס קֶשׁ בְּמִנוּחָה
וְהִבִּיט בִּי בְּעֵינַיִם שֶׁל צָפוֹר.

לצָפוֹר הָיוּ עֵינַיִם עֲגֻלוֹת שֶׁל שׁוֹר.
מַעֲכָתִי בָכַח אֶת הַמוֹךְ שֶׁעַל בֶּטְנָהּ
וְחִפִּיתִי שְׁתַּתְּעוּפִף סוּף סוּף
אֲבָל הַצָּפוֹר נִקְרָה לִי בְּכוֹבֵעַ הַקֶּשׁ
וְהִבִּיטָה בִּי בְּעֵינַיִם שֶׁל שׁוֹר.

מגלשה

"בְּרֹאבוּ! כָּל הַכְּבוֹד! אֶת יְכוּלָה!"
עַל שְׁעָרָה מְשֻׁגָּח פָּרַח מִסְטֹן בְּהִיר,
פִּיהָ פָּעוּר, עַל סִנְטָרָה זֹחֵל הָרִיר,
גְּדוּלָה מְדִי וְעֻקְמַת גִּפִּים הִיא עוֹלָה
שָׁלֵב נוֹסֵף בְּשִׁעְשׁוּעִים שֶׁל הַסֵּלֶם.
הַנֶּעַל מְשׁוּעֵת לִישׁוּעָה מִכָּל חֲרִיר.
אֶפֶר קְבוּעַ בְּעִינֶיהָ כְּמוֹ קִיר.
"שָׁמָּה אֵילָה. הִיא תִתְגַּלֵּשׁ כְּמוֹ כָּלָם".

מַחֲרָשָׁה

אֵילָה מַחֲרִישָׁה
רָתַמוּ אוֹתָךְ לְמַחֲרָשָׁה
בְּנִחְשֵׁי שׁוֹטִים דָּפְקוּ בְּאַחֲרֶיךָ
בְּצָרוֹחַ רַחֲמֶיךָ הֵצֵר בְּצִירֶיךָ
”הִכֵּשׁ הַחֵשׁ לִי גְּאֻלָּה”
אֵילָה חוֹלָה
חֲזִיה גְּרוּרָה יִבֶּשֶׁה
קִשְׁרוּ אוֹתָךְ לְמַחֲרָשָׁה
חוֹלְמִים רָאוּ אוֹתָךְ אוֹרָה
עִם כּוֹכָבִים בְּשָׁמַיִם רוֹעָה.

שִׁלְחַן כָּחַל

יְהִיָּה לָנוּ שִׁלְחַן גָּדוֹל וְכָחַל,
יְהִיָּה לָנוּ שִׁלְחַן עָרוֹךְ לְכָלֵנוּ בְיַחַד,
שִׁלְחַן עוֹטָה אוֹר, עָגַל לְגִמְרִי.

וְנִשָּׁב לִידוֹ בְיַחַד בְּעֶרֶב שַׁבָּת
מִרְפָּקֵינוּ נוֹשְׁקִים זֶה לָזֶה
בְּלִי אִמְרָה, נְשִׁיקַת יוֹסֵף לְבִנְיָמִין,
וְנִשְׁיֵר אֶת הַשְּׁלוֹם עֲלֵיכֶם בְּלִי קוֹל
וְנִשְׁתַּף אֶת יֵין הַקְּדוֹשׁ מִהַכּוֹס הָאֶחָת
בְיַחַד עִם הַמְּלָאכִים, לְפִי הַגִּיל.

הַשִּׁלְחָן אֵז יָשׁוּב וְיִסֹּב עַל צִירוֹ
דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ, וּבִלְיָלָהּ
נֹאמַר כָּלֵנוּ בְיַחַד אִמֵּן.

*

החיוך הבוקע בקשי,
מכוץ והמום-תודה,
של הבן שפתאם הוא אב
ויש לו תינוק בידים.

צליל קולו החדש, הסודי,
הרצינות המולידה של פניו.
ענני זרועותיו המתארכות.
שערי האחריות שעל ראשו.
הלת גבריותו העולה
במעלות נשיות
עד בינה.

שירי הזדקנות

א.

הרבה יותר דלילים, וכמה אטמים הם
העשורים האחרונים של החיים
כמו שכבות האויר הגבוהות
המתקרבות בהליכה אל הירח.

על הסלם המתחמם בשמש
עטור אשכלות של קרציות רוחשות
יתבוננו ממרחקים קופאים והולכים.

ב.

אוך, נעלמו המשקפים,
אבדו המפתחות,
נמסו השמות הידועים,
והמקומות - היכן?
נפלו לתוך חורים שחורים
שנחרכים ברוך במפת הדברים.

ג.

כמה מעיקים,
פוקעים מלחץ
היו ימי האמהות
קשים
כמו בטן בתשיעי.

קלים הם עכשיו
כמו שד של בת תשעים.

ד.

הכל תמצצִי,
בכל תתקעי שנים קהות,
זקנה זללנית:
בקו השזיף של הלחי,
בהלם הדבש של התנומה,
בהזדקפות הזריזה של החשק
במזרקת הצבעונין של המיצים -

אבל לא בתענוג

הלילי

של ספר

באור

הדממה.

ה. דיוקן

הבט באיש המזדקן, המתקמט:

האם נשמתו גם היא נמעכת

באגרף, כמו ניר מיתר,

או שהיא משתנה ומתישרת

ונהית שקופה ומאירה ומלאה סודות,

כמו אהיל הקלף של המנורה

מעל מטת הילד

שאִיננו מצליח להרדם?

ו. שיר של סיני זקן

שָׁנָיִם לֹא מָעוּט עִם הַחַיִּים חַיִּיתִי בְּכַפִּיפָה אַחַת
וְכִמָּה כָּבֵד הִסְפֵּקְנוּ לָרִיב וְלִהְיוֹת בְּרָגִז!
עֲכָשׁוּ כְּשֶׁלְּמִדְּנוּ קִצַּת לְהַשְׁלִים זֶה עִם זֶה
מִתְבָּרֵר שֶׁעָלִינוּ לְהַפְרֵד אִישׁ לְדֶרֶכּוֹ.

ז.

לֹא, הָאֱלִים אֵינָם זְקוּקִים לְסִבָּה נִרְאִית לְעֵין
כְּדִי לְכַעַס עַל בְּנֵי הָאָדָם
וְלִהְתַּעַלֵּל בָּהֶם.
וְכֵן גַּם יְלָדִים שֶׁהָיוּ לְאֻנָּשִׁים -
אֵין אַתֶּם דּוֹמִים לְשִׁיחַ הַשּׁוֹשְׁנָה
שֶׁגַּם בְּאוּגוּסְט יִפְרַח אִם יִתְמַסְרוּ לוֹ
שֶׁ בַּיָּעִים - י. א,
אַתֶּם מִמְּלָמְלִים בְּקוֹל שֶׁכֵּלוּ קוֹצִים,
הַצִּנּוֹר שֶׁבּוֹ אֶת מְנוּסָה לְהַשְׁקוֹת אוֹתָנוּ
עֲשׂוּי מַעֲצָמוֹת מֵתִים.

ח. יפִי

לֹא הַנִּדְחָה וְהַנִּדְחָק -

תּוֹלָעִים שְׁחוּרוֹת עוֹרוֹת,
הַפְּרָשָׁה שֶׁל עֲדָפִים מְרֻסָּקִים;
לֹא הַנְּאָבָק, הַנִּדְבָּק -
כַּפּוֹת רַגְלָיו מִסִּתְּבָכוֹת, כְּרִסּוֹ נְבוֹכָה,
מִפֶּתַח לְבוֹ מִזֵּל רִיר גְּרָגְרָנִי חֲלַקְלָק;

כִּי אִם צָעִיף לֹחַ שָׁנָח פֶּתָאִם עַל עֵינֵיכֶם הַקּוֹרְאוֹת
מִתְבִּישׁוֹת בְּרָגַע הַזֶּה לְהִסְתַּכֵּל בְּעֵינִים אַחֲרוֹת,
עֵינֵיכֶם עֲכָשׁוּ גְדוּלוֹת יוֹתֵר מִהֵרֶח;
הַתְּזוּזָה שֶׁל קִצּוֹת שְׁפָתֵיכֶם הַמְּקַשִּׁיבוֹת,

מִסְתַּלְסֵּלֶת בְּמַעֲגָלֵי שַׁעֲשׁוּעַ -

עֵינֵיכֶם, שְׁפָתֵיכֶם הַמְחִיכֹת בַּחֲשָׁאֵי אֵל הַשִּׁיר
וְהוּא נֶאֱנָק כְּמַקֵּל שֶׁקֵּד זָקוֹ,
מִתְקַשָּׁה לְהוֹדוֹת לִיפִי הַזֶּה.

ט. מְרֹנָח

זָקֵנָה הִיא יָד אֶרְכָּה מוֹנַחַת
עַל שֵׁד הַקֶּלֶיד הָרָפוּי.

זָקֵנָה הִיא מְרֹנָח

כְּמוֹ בַּפּוּגָה שֶׁל בֶּךָ, לֹא צָפוּי,
בֵּין הָעֶכְשׂוֹ לְאַחֵר-כֶּךָ.

זָקֵנָה הִיא לֵידָה
שֶׁל זְמַן רַךְ וְשָׁפוּי.

הִיא הַצִּלִּיל הַחֲבוּי, נְטוּל-קוֹל
בֵּין לִבָּן הַלֵּה לִבִּי יוֹן לֵה-בְּמוֹל

שָׁחוּר, מְצַפָּה לַיָּד הַפְּסֻנְתָּרָן
הַשׁוֹהָה בְּמְרֹנָח שְׂבִין שֵׁם לְכָאן.

מהרמה שלך

אלהי, מהרמה שלך
תוכל לצפות בלולים שלי.
תוכל לקלט יופי:
להקת אונים זזים
תרנגולות בהולות.
נו, תן שריקת אצבעות!
דממה גדולה תקום.
אז לא יגעגע.
תרנגלת לא תלשלש.
בעוד חצי רגע יחזרו
לעכס, להתמרק, לקרקר.

הצעת עבודה

צלצול טלפון: גאולה?
הזמנה לאהבה אחרונה?
כרטיס טיסה באמצע העונה?
להשתתף בתצוגת אפנה?
מציע לך עבודה מאוד מאוד מעניינת, נוסף
לזו שכבר אופפת את הראש
באצבעות אבק איריות חונקות,
צלצול מושך באחת מדליק את כל חוטי השדרה
מזמין להתאדות, להטהר מהכל כמו אלכוהול
לנזל אל פי בקבוק התבגרה.

תרגומים

אִינְנִי כָּבֵר אוֹתוֹ עוֹגֵב לוֹהֵט
שְׁפָעַם הַשְׁתָּאָה לוֹ כָּל צוֹפָה:
גַּם אָבִיבִי וְגַם קִיִּצִי הִיפְהִיָּה
חָלְפוּ לְנֶצַח, נֶאֱלָמוּ בְּלִי הַד.
אֵל הַנְּעוּרִים, אָמור!
אוֹתֶךָ עֲבָדְתִּי כְּמִשְׁרַת מְסוּר;
אֵח, לוֹ יִכְלֹתִי שׁוֹב לְהוֹלֵד,
אִז כָּכָה מִחֻדָּשׁ הָיִיתִי מְשֻׁרֵת!

*

אֶכּוּ, הִיִּיתִי מְאֹשֶׁר, אֶכּוּ, רוֹיִתִי עֵנֶג, שְׂרֵתִי,
בְּשֶׁקֶט, בְּהִתְלַהֲבוֹת, חֲמֻדָּה שְׂכֵרֵתִי,
וְאֵיפֹה הוּא, שְׁשׂוֹן הַיּוֹם הַמִּמָּהָר?
אֵיךְ בְּדִהְרָה חָלַף עִם קִיץ הַתַּעֲתוּעַ,
נִבְּלוּ כָּל מַחְמְדֵי הַתַּעֲנוּג הַהוּא,
וְשׁוּב סְבִיבֵי צִלָּלִים שֶׁל שְׁמֵמוֹן קוֹדֵר...

(1815)

משאלה

בעצלתים נגזרים ימי, והצרוף
של כל דקה בלב הנעצב כופל
את כל המכאובים של אהבה כושלת
מזעיק את כל ההזיות של הטרוף.
אבל אני שותק. קול אין לתלונה.
אני בוכה. לי הדמעות נתנו תנחום.
נפשי, כלואה בערגונה
מוצאת בהן את מר התענוג.
הו, עופי, שעת חיים! לי לא כואב
על אבדןך בתעתועים ריקים;
באהבתי יקרו לי ענויים -
אמות, אבל אמות אוהב!

(1816)

זמר

הלא תקלט בליקלה מאחורי החרש קול
של זמר האהבה, המזמר את התוגה שלו?
כשהשדות שתקו בשעת הבקר עלו
כמו מחליל פשוט, עצב, צלילים –
הלא תקלט?

הלא תפגש בשממת היער המאפילה
את זמר האהבה, השר את התוגה שלו?
האם עקבות דמעות ראית, או חיוך
מבט שקט, מלא תפלה –
הלא תפגש?

הלא תשמיע אנחה בבא בך השקט
של זמר האהבה השר את התוגה שלו?
כשתגלה ביצרות בחור צעיר
ובעיניו תראה מבט כבה –
התאנח?

(1816)

לא צר לי עליכון, שנות נעורי
טבולות בהזיות על אהבה ריקה, -
לא צר לי עליכם, לילות אשרי
מהללים במתק חלילי תשוקה;

לא צר לי עליכם, רעים לא-ישרים,
זרי הנשף וגביעים במעגל שמחה, -
לא צר לי גם עליך, בוגדת אכזרית,
סגור אני וזר ומכנס בשכחה.

אבל איה אתם, רגעי התמוגגות עד כאב,
תקוות שחרות, שתיקות נוגעות ללב,
דמעות ההשראה, הלהט שהיה כה חי?...
חזרו, באו לי שוב, שנות נעורי!

אלכסנדר פושקין

לדורידה

אָנִי אוֹהֵב: אָנִי מֵאֲמִין; לֵלֵב נְחוּץ לְהֵאֲמִין.
לֹא, חֲמֻדָּתִי אֵינְנָה יְכוּלָה לְהַעֲמִיד פָּנִים;
הַכֹּל בָּהּ לֹא-עָשׂוּי: הִלָּהֵט הָעֲנוּג ,
מִתַּת הַחֵן, תְּכוּנַת חֵן אֲמֵנוּ - הַבּוֹשָׁה -
וְגַם רְשׁוּל נָעִים בְּדַבּוּרָהּ וּבְלִבּוֹשָׁהּ
וּשְׁמוֹת חֲבֵה לֹטְפִים אוֹתִי בְּרֵךְ מֵתוֹק.

(1820)

התסלחי לי על הדמיונות של הקנאה,
על אהבה נרגשת, משתגעת?
מהימנה את: אם בן למה תמיד
את מזמינה לי פחד? אני רוצה לדעת
למה כשאת מוקפת בעדת מעריצים
בחביבות כזאת את מתאמצת
לתת לכל תקווה ריקה, מבט מקסים,
פעם מלא רך פעם מלא עצב?
רכשת אותי, את התבונה עכרת לי
ואת בטוחה באהבתי מלאת הסבל.
פטפוט קהל שטוף יצרים ודברי הבל -
האם אינך רואה, כמה הוא זר לי?
שותק אני ומבדד בענויי;
לא הגה לי ולא מבט... גבירת חיי!
ואם ארצה לברח, - בפחד ותחנה
עיניך לא תסבי אחרי אל שום פנה.
ואם תתחיל אתי יפהפיה אחרת
שיחה עם רמזים וכפל-משמעות
נשארת את שקטה. בעליזות,
בלי אהבה, נזיפתך דוקרת.
ואם אמצא אותך אתי ביחידו ת,
אמרי לי עוד: זה שאתי בתחרות

קבועה עליך - מי הוא בשבילך?
 מה צריך יש לך בנוכל חלכה?
 ומה זכותו להחזיר ולקנא?
 בין ערב לזריחה בזמן בלתי-צנוע,
 לבד, בלבוש לחצאין, מדוע
 צריכה את לארח את זה המגנה?
 אבל אני אוהב... ביחידות אתי
 את כה רכה! כה לוחטים
 הגופופים שלך! דברי אהבתך אלי
 בישר שפצה מלאים מנשמתך!
 מגחכים נראים לך ענויי;
 אבל אני אוהב אותך, וגם מבין היטב.
 ידידתי, אל תעני אותי, בבקשה ממך;
 אינך יודעת מה חזק אני אוהב,
 אינך יודעת מה קשה אני כואב.

שטן

בַּעֲתֵּהּ הִיא, כְּשֶׁהִיְתָה לִי חֲדָשָׁה
כָּל הַתְּרַשְׁמוֹת וְלוֹ בְּטָלָה -
גַּם מִבְּטִי עֲלָמָה, גַּם שְׁאוֹן חֲרָשָׁה
גַּם הַתִּפְחוֹת זְמִיר בְּאַפְלָה -
כְּשֶׁרְגָשׁוֹת הַתְּרוֹמָמוֹת -
חֲרוֹת, תְּהִלָּה, אֶהְבֵּת אָדָם,
וְהַשְׂרָאָה הַמִּתְגַּלָּה בְּאִמְנוֹת
כָּל-כֵּךְ חֲזַק הִלְחִיבוּ אֶת הַדָּם,
בְּשָׁעוֹת תִּקְוָה אוֹ תַעֲנוּג וְגִיל,
אוֹ עֲצָבוֹן צָלַח עָלַי פְּתָאִים -
אֲזִי מִיִּן גָּאוֹן רַגְזוֹן הַתְּחִיל
בִּסְתֵּר לְבַקֵּר אֶצְלִי יוֹמִיּוֹם.
מִדְּכִדְכִים הָיוּ הַמִּפְגָּשִׁים:
מִבֶּט מַקְסִים, חִיוֹךְ מֶכֶר
וְדַבּוּרִים עוֹקְצָנִים-נוֹשִׁים
מוֹזְגִים בִּנְפֶשׁ רַעַל קָר.
מִשְׁמִיץ בְּלִי גָבוֹל וְתֹאֵב נְצוּחַ
בְּהַשְׁגָּחָה הוּא הַתְּגָרָה.
אָמַר עַל הִיפָּה מְדוּחַ
וְגַם לָעַג לַהֲשָׂרָאָה.
לֹא הָאֵמִין בְּאַהֲבָה וּבַחֲרוֹת,
עַל הַחַיִּים בְּלִצְנוֹת גַּחַךְ -
הוּא לֹא מִצָּא דָבָר רָאוּי
בְּכָל הַטֵּבַע לְבָרֵךְ.

שְׁנִיָּה פְּלֵאִית אֶזְכֹּר עֲדִין:
פְּתָאם מוֹלִי הוֹפְעַת אֶת,
חֵלֹם טְהוֹר כְּהֶרֶף עֵין,
כְּלִילַת הַיָּפִי הַמְּחֻלָּט.

בְּמַהוּמַת חַיֵּי הַכָּרָךְ
בְּעֶצְבוֹנוֹת חֲסָרֵי תוֹחֶלֶת
צִלְצֹל אֵלֵי קוֹלֶךְ הָרֶךְ
נִגְלוּ פָּנֶיךָ שָׁמַי הַתְּכֵלֶת.

שָׁנִים חָלְפוּ. בְּחִלּוֹמוֹת הַיְּשָׁנִים
נָשַׁב הָרוּחַ, סָעַר עֵז רִתַּח,
שָׁכַחְתִּי מַה פָּנֶיךָ שְׁמִימִיִּם
שָׁכַחְתִּי אֶת קוֹלֶךְ הָרֶךְ.

בְּמַחְשָׁכִים, בְּמֶאֱסָר,
יָמֵי כֶּסֶף שְׁכַבְתָּ אֶבֶק עָבָה,
בְּלִי אֱלֹהוֹת, בְּלִי הַשְׂרָאָה,
בְּלִי דָמַעַ, בְּלִי חַיִּים, בְּלִי אֶהְבָּה.

נִפְשִׁי הִקִּיצָה מִשְׁנֵתָה:
שְׁנִית הִנֵּה הוֹפְעַת אֶת,
חֵלֹם טְהוֹר כְּהֶרֶף עֵין,
כְּלִילַת הַיָּפִי הַמְּחֻלָּט.

עֲכָשׂוּ הַלֵּב פֹּעֵם בְּעֶנְג וְגֵאוֹת,
הִתְעוֹרְרוּ בּוֹ שׁוֹב חֶדְוָה,
גַּם הַשְׂרָאָה, גַּם אֱלֹהוֹת,
גַּם דָּמַעַ, גַּם חַיִּים, גַּם אֲהָבָה.

(1825)

שרל בודלר

התחלפויות

הטבע הוא מקדש בו עמודים חיים
פולטים לפעמים דבור עמום וזר;
אדם עובר שם דרך יערות סמלים
מתבוננים בו במבט מפר.

כהדים ארכים מתמזגים באחדות
רחוקה, עמקת מחשכים
רחבה כמו הלילה וכמו הבהירות -
ניחוחות, צבעים וצלילים משיחים.

יש בשמים רעננים כמו בשר ילדים,
מתקים כצליל-אבוב, ירקים כמו דשא,
ויש אחרים, משחתים, עשירים, רודים,

בעלי התפשטות עד בלי סוף ובלי פשר,
כמו המור, הלבונה, המושק, הבאושים,
שרים את פריצת הרוח והחוש ים.

פול ורלן

המצוקה

טבע, שום דבר בן לא מעורר בלבי מהומה,
לא שדות פוריים, לא ההד האדם הקל
של שירת רועים בסיציליה, לא משאבות בחלל
הבקר, לא רצינות נוגה של שקיעת החמה.

אני צוחק מאמנות, צוחק מהאדם, מהשירים,
מחריזה, ממקדשים ינניים ומגדלי ספירלות
שמצירות ברקיעים ריקים הקתדרלות,
אני רואה בעין אחידה טובים ורשעים.

אינני מאמין באלהים לחלוטין, אני כופר
במחשבות כלן, אשמח אם לא יזכירו לי יותר
את האירוניה הבלה ששמה הוא אהבה.

לאה מכדי לחיות, פוחד למות,
משחק לנצנוצים של שפל וגאות
נפשי בחבורת פליטים מאניה טרופה.

פול ורלן

פזמון סתו

איכה גניחה ממשכה

של כנורות הסתו

באנחות

חותכות לי את הלב

בחדגוניות כאב

בלי כוחות.

וכלי חנוק

ומחור

בבוא תקתוק

שעון הקיר מכה,

אני נזכר, אני בוכה

בקול שתוק.

הולך בחזרה

נתון לרוח רע

שמטלטל

לכל הפונים

לכאן, לשם, אני

כמו עלה נופל.

פול ורלן

אמנות השירה

שתהיה מוסיקה לפני הכל,
ולמענה את הטור הזורם תשאיר
יותר עמום ויותר נמס באויר,
בל יהיה בו דבר שיעיק או ישקל.

ונחויץ גם לבחור בניב החדש
בזלזול ואפלו בשמץ של קר:
אין יקר ונדיר מהשיר האפר
שבו המדיק צמוד למטשטש.

עינים יפות מאחורי מלמלה,
צהרים גדולים מרעידים כאשר
מבעד שמים של יום סתו פושר
כוכבים בהירים בערבוביה תכלה!

כי אנו רוצים בגנון הצליל,
לא הצבע, רק הגונים!
הו, רק גונים יוכלו להתאים
חלום עם חלום ושופר עם חליל!

ברח לך ברח מסכין המכתם
מחדוד אכזרי ומצחוק של אולת
בגללם הדמעות בעיני בת-התכלת,
גם מכל אותו שום של מטבח מזוהם!

קח כל מליצה ותפס צנארה!
וטוב אם במאמצים נועזים,

תוכל להצניע את החרוזים,
כי אם הם ישלטו אתה בצרה.

מי ימנה את חטאי החרוז האהוב
איזה ילד חרש או כושי מטרף
הפיק לכבודנו תכשיט מזיף,
שאם רק שייך פיק צליל נבוב?

מוסיקה עוד ותמיד ויותר!
שתרגיש את שירך קליל ודואה -
כאלו בורח מלב הנוהה
אל אהבה חדשה ורקיע אחר.

יהי נא שירך תענוג הפקרות
מפזר ברוח זריחה מצמרר,
הנושב ריח מנתה וריח צנובר...
וכל השאר הוא ספרות.

פול ורלן

רפיון

אֲנִי הִיא הַקִּסְרוֹת בְּשִׁלְהִי הַדֶּקֶאדַנְס
רוֹאָה גָּדוּד שֶׁל בְּרִבְרִים גְּדוֹלִים וּלְבָנִים
וְאִזּוּ הִיא חוֹרֶזֶת אֶקְרוֹסְטִיכּוֹנִים עֲצָלָנִים
שֶׁרְפִיוֹן שֶׁמֶשׁ גּוֹסֵס רֵץ בְּזֶהָב סִגְנוֹנָם.

נְטוּשָׁה הַנְּשֻׁמָּה לְכָאָב וּבִלְבַּב שֶׁמֶמוֹן מַעֲבָה.
שֶׁם, אוֹמְרִים, יֵשׁ קִרְבוֹת אֲרָפִים וּמְרִים.
הוּא, לֵהִיּוֹת לֹא יָכֹל, כִּהֵּן חֵלֶשׁ לְעוֹמֶת הַנִּדְרִים,
הוּא, לֵהִיּוֹת לֹא רוֹצֶה לְפָרוֹחַ מַעֲט בַּהוֹנָה!

הוּא, לֵהִיּוֹת לֹא רוֹצֶה, לֵהִיּוֹת לֹא יָכֹל לְמוֹת קֶצֶת!
אָה, שְׁתוּ אֶת כָּל הַמִּשְׁקָה! בְּאַתִּילוֹס, גְּמִרְתָּ לְצַחֵק כְּבֹר?
אָה! חֲסִלוּ אֶת הַמִּשְׁקָה, אֶת הָאֵכֹל! לֹא נִשְׁאָר מֶה לוֹמַר!

רַק שִׁיר אֲוִילִי בְּמִקְצֵת מִשְׁלַךְ לֹאֵשׁ וּמִצֵּת,
רַק עֶבֶד יִצְאֵן בְּמִקְצֵת נוֹהֵג בְּדֵן הַזְּנִיחָה,
רַק שֶׁמֶמוֹן שֶׁמֶנִּין הִגִּיעַ וּמִי הַדְּבִיק בּוֹ אוֹתָךְ.

(1883)

סטפן מלרמה

משוב של ים

עצוב לי הגוף, אללי! וקראתי את כל הספרים,
לברח! לברח לשם! אני מרגיש צפרים
שכורות מהיות בין קצף נסתר לשחקים
שום דבר, לא השתקפות של גנים עתיקים
בעינים לא יעצור את הלב הטובל בים שוב.
הו לילות! גם לא זהרה העזוב
של מנורה על ניר ריק שהלבן בלבד לו מגן
לא אשה צעירה מיניקה את הבן.
אסע! ספינה מתנדנדת עם תרן בקשי נצב
תרים את העגן לשוט אל איי הזהב!

שממון, נטוש מתקוות אכזריות ומפחד
עוד מאמין בנפנוף עלאי של מטפחת!
התרנים, אולי, מזמיני סערות
יהיו בין השברים כשרוח תגחן על קורות
נטרפות, בלי תרנים, בלי תרנים,
גם בלי האיים הפורים הקטנים...
אבל, הו לבי, שמע שירת ספנים!

סטפן מלרמה

לְחַיִּים

כְּלוּם, הַקֶּצֶף הַזֶּה, שׁוֹרָה בְּתוֹלָה
לֹא שׁוּם רֶשׁוּם רַק גְּבִיעַ צוֹבֵעַת;
רְחוּקָה לְהִקָּה שֶׁל סִינָנוֹת טוֹבֵעַת
רֶבֶן הַפּוֹכוֹת עַל הָרֹאשׁ מִמִּילָא.

אָנוּ שְׂטִים, הוּא יְדִידִים נְעִימִים
אֶחָדִים, אָנִי עַל יִרְכָתִי כָבֵד
אַתֶּם בַּחֲרֻטִּים הַמִּפְאָר
חוֹתֵךְ זֶרְמִי חֲרָפִים וְרַעֲמִים;

שְׁכָרוֹן נִהְדָר נִכְנָס בִּי אֶפְלו
אֵין לִי חֶשֶׁשׁ מְטִלְטוּל כָּאֵלוּ
מַחֲזִיק בְּלִחַיִּים הַזֶּה בְּלִי לִפְל

בְּדִידוֹת, שֶׁן-סֵלֶע, כּוֹכֵב נֶעַ
אֶל לֹא-אֶכְפֹּת אִם עֶרֶךְ גָּדוֹל
הָיָה לַמִּפְרָשׁ, לַטְרַחָה הַלְבָנָה.

(1893)

אנה אחמטובה

שִׁיר הַפְּגִישָׁה הָאַחֲרוֹנָה

חֶסֶר יֵשַׁע כָּזָה בְּחֻזָּה שְׁקָפָא.
אוֹלָם צַעֲדֵי קִלְלִים.
עַל הַיָּד הַיְמָנִית הַלְבֵּשְׁתִּי
כַּפָּפָה שֶׁל הַיָּד הַשְּׂמָאלִית.

נִדְמָה: יֵשׁ הֶרֶבָּה מְדַרְגּוֹת
אֵךְ יִדְעֵתִי - שֶׁלֹּשׁ, אֵין טְעוֹת!
בְּשִׁיחִים רוּחַ סִתּוֹ לֹחֵשׁ
חֻלְקוֹת: 'אַתִּי בּוֹאִי לָמוֹת!

הַגּוֹרֵל שְׁמֹכֵר לִי שְׁקָרִים
הַפְּכָכָד, מְשֻׁמִּים, זְדוֹנִי.
עֲנִיתִי: 'יִקְרִי, יִקְרִי!
גַּם לִי. – אָמוֹת גַּם אֲנִי...'

זֶהוּ שִׁיר שֶׁל פְּגִישָׁה אַחֲרוֹנָה.
עַל הַבֵּית הַשְּׁקָפָתִי, אֶפֶל שָׁם.
רַק הַנִּירוֹת בְּחֹדֶר הַשָּׁנָה
שֶׁלֹּהֲבֵתָם צִהְבָּה-אֲדִישָׁה.

(1911)

